

การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาจีน สำหรับผู้เรียนชาวไทย

Teaching Strategy for Developin Thai Students' Chinese Listening and Speaking Skills

ธัญญารัตน์ มะลาศรี¹ และ Wei Jingru²

1,2สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

¹Email : memory_tu@hotmail.com, ²Email : 308468067@qq.com

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเริ่มแพร่หลายและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและวัฒนธรรม ส่งผลให้สาธารณรัฐประชาชนจีนเริ่มเข้ามา มีบทบาทต่อเวทีโลกรวมทั้งประเทศไทยมากขึ้น อีกทั้งการรวมตัวกันก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ส่งผลให้ภาคตลาดแรงงานของประเทศไทยมีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านภาษาจีนเป็นจำนวนมาก แต่จากการสำรวจพบว่าทักษะการฟังและการพูดภาษาจีนของนักเรียนและนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาอย่างเร่งด่วน บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยรวมถึงวิเคราะห์ว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังพูดภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย ซึ่งคุณาจารย์ผู้สอนภาษาจีนสามารถนำแนวคิดดังกล่าวไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนของตนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาจีนของผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอน, ทักษะการฟังภาษาจีน, ทักษะการพูดภาษาจีน, ผู้เรียนชาวไทย

Abstract

Teaching Chinese language is gaining popularity lately because China has become the power player in the world society. It increases its influential on cultural, technology, and economic power throughout the world including Thailand and ASEAN. The result from China economic expansion creates a huge demand for workers who possess Chinese language skills; however, the majority of the students are lacking skills in listening and writing.

Universities in Thailand must improve teaching method on Chinese language. This research will provide a clue and the way to improve on how to teach Chinese as a second language. An educator who reads this research will learn and understand on how to improve his teaching method in order to teach Chinese language effectively. It will help students improve listening and speaking Chinese better.

Keywords : teaching method, listening skill, speaking skill, Thai student

1. บทนำ

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษาจีนและสามารถใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารได้ ซึ่งการที่ผู้เรียนจะเข้าใจภาษาได้อย่างลึกซึ้งนั้นผู้เรียนต้องเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ ด้วย เนื่องจากภาษาถือเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถนำเอาความรู้ภาคทฤษฎี มาปรับใช้ในภาคปฏิบัติเพื่อให้สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ ดังความกล่าวของ Lv Shuxiang (อ้างถึงใน Liu Xun , 2012 , P. 19) [1] ที่กล่าวว่า การเรียนภาษาไม่ใช่การเรียนเพื่อให้ได้ความรู้ในภาคทฤษฎี แต่เป็นการเรียนเพื่อให้ได้ทักษะเชิงปฏิบัติ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุดคือ ผู้สอนจะถ่ายทอดความรู้อย่างไรให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารได้ ดังนั้นการพัฒนาทักษะการฟังพูดจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน

บทความฉบับนี้ได้้นำเอาทฤษฎีทั้งจากแหล่งข้อมูลภาษาไทยและภาษาจีนของอาจารย์และนักวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศสำหรับชาวต่างชาติที่ได้เสนอไว้ ผสมกับประสบการณ์ของผู้เขียนเองที่ผ่านการเรียนภาษาจีนรวมทั้งประสบการณ์ในการสอนภาษาจีนให้กับผู้เรียนชาวไทยมาวิเคราะห์ว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังพูดภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย

2. เนื้อหา

ทักษะการฟังและการพูดเป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก เพราะโดยปกติแล้วคนเราจะไม่รับฟังเพียงอย่างเดียว การฟังและการพูดเกิดขึ้นเนื่องจากการมีบุคคลอย่างน้อยสองฝ่ายมีปฏิริยาโต้ตอบกัน ตามธรรมชาติของการสื่อสารที่แท้จริง ในการสอนทักษะการฟังและการพูดนั้น เมื่อครูพูดให้นักเรียนฟังแล้วจะต้องทดสอบการฟังของนักเรียน โดยการให้นักเรียนออกมาพูดด้วย จึงจะรู้ว่านักเรียนออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนหรือไม่

การพูดเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งควบคู่กับความเข้าใจในการฟัง การพูดเป็นทักษะที่จะฝึกควบคู่กันไปกับการฟังเสมอและทักษะการฟังและการพูดถือเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนภาษา

จะเห็นได้ว่าทักษะการฟังและการพูดมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการเรียนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สอง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะในการใช้ภาษา เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร (Liu Xun , 2007 , P. 137) [2] กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สอง มี 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนการรับรู้ (感知阶段 ganzhi jieduan) ขั้นตอนทำความเข้าใจ (理解阶段 lijie jieduan) ขั้นตอนการทบทวน (巩固阶段 gonggu jieduan) ขั้นตอนการนำไปใช้ (运用阶段 yunyong jieduan)

1. ขั้นตอนการรับรู้ (感知阶段 ganzhi jieduan)

ลักษณะเด่นของขั้นตอนการรับรู้คือการรับรู้เนื้อหาผ่านการมอง การฟังและการอ่านโดยสมองจะบันทึกข้อมูลต่างๆ เก็บไว้ในส่วนของความจำ ซึ่งสิ่งที่สำคัญที่สุดของขั้นตอนนี้คือความสามารถในการจดจำเนื้อหาต่างๆ ของผู้เรียน โดยใช้วิธีการเลียนแบบเสียงของครูผู้สอนหรือเลียนแบบเสียงที่มาจากสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การฝึกทำซ้ำ รวมถึงการสลับที่คำศัพท์หรือรูปประโยคในแบบฝึกหัด เป็นต้น ซึ่งขั้นตอนต่างๆ เหล่านี้สามารถฝึกได้โดยการทำแบบฝึกหัด ซึ่งจากประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนของผู้เขียนพบว่า การเรียนโดยการเลียนแบบเสียงของครูผู้สอน หรือเสียงของเจ้าของภาษาผ่านสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยการฝึกฟังและพูดตามซ้ำไปซ้ำมาทุกๆ วัน จะช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหานั้นๆ ได้อย่างแม่นยำโดยไม่ต้องท่องจำและสามารถเรียนรู้คำศัพท์ ไวยากรณ์ รวมทั้งวิธีการใช้ประโยคต่างๆ เหล่านั้นได้อย่างเป็นธรรมชาติ

2. ขั้นตอนการทำความเข้าใจ (理解阶段 lijie jieduan)

ลักษณะสำคัญของขั้นตอนนี้คือการนำความรู้ที่ได้รับจากขั้นตอนการรับรู้ มาทำความเข้าใจโดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ และเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ ซึ่งจากประสบการณ์เรียนและการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับผู้เรียนชาวไทยของผู้วิจัยพบว่าหากครูผู้สอนมีการทบทวนความรู้เก่าที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาใหม่ที่จะสอนจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย

3. ขั้นตอนการทบทวน (巩固阶段 gonggong jieduan)

ขั้นตอนการทบทวนเป็นขั้นตอนที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้ที่ได้จากความจำ และทักษะการคิดวิเคราะห์สูง การปฏิบัติจริง ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติจนกระทั่งกลายเป็นความสามารถในการใช้ภาษาและข้อมูลเหล่านั้นจะถูกบันทึกลงในสมองจนกลายเป็นความจำระยะยาว จากประสบการณ์ในการเรียนและการสอนภาษาจีนให้กับผู้เรียนชาวไทยของผู้เขียนพบว่าหากผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ในห้องเรียนมาปรับใช้จริงในชีวิตประจำวัน จะทำให้ผู้เรียนมีความกล้าและมั่นใจในการใช้ภาษามากยิ่งขึ้น เช่น การใช้ภาษาจีนในการสื่อสารกับครูผู้สอน เพื่อร่วมชั้น หรือนักท่องเที่ยวชาวจีน การใช้ภาษาจีนในการโพสต์ในสื่อออนไลน์ เป็นต้น

4. ขั้นตอนการนำไปใช้ (运用阶段 yunyong jieduan)

ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดและเป็นขั้นตอนที่ใช้วัดความสำเร็จในการเรียนภาษาของผู้เรียน ขั้นตอนนี้ครูผู้สอนจะต้องจัดหาสิ่งแวดล้อมจริงหรือคล้ายกับของจริงมาให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่ต้องการพัฒนาความสามารถด้านจินตนาการและการสร้างสรรค์ของผู้เรียน

สรุปได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะในการฟังและการพูดของผู้เรียน ซึ่งเมื่อประมวลแล้วก็มีอยู่ 3 ด้านหลักคือ ปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียน ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียนและปัจจัยด้านความรู้ทางภาษาที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียน

1. ปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียน (内部因素对学习者听说能力的影响 neibu yinsu dui xuexizhe tingshuo nengli de yingxiang)

Stern (อ้างถึงใน Xiao Xiqiang, Zhou Wenhua , 2012 , P. 71) [3] กล่าวว่าผู้เรียนที่มีบุคลิกลักษณะร่าเริง มีมนุษยสัมพันธ์ดี ช่างพูด จะประสบความสำเร็จในการเรียนภาษามากกว่าผู้เรียนที่มีบุคลิกลักษณะเงียบ ไม่ช่างเจรจา นอกจากลักษณะนิสัยดังกล่าวแล้วยังมีปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการเรียนภาษาของผู้เรียน ได้แก่แรงจูงใจและทัศนคติต่อภาษาที่เรียน

Ellis (อ้างถึงใน Xiao Xiqiang, Zhou Wenhua , 2012 , P. 71) [3] กล่าวว่าแรงจูงใจในการเรียน ความกังวลต่อการเรียนและลักษณะนิสัย ล้วนส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการเรียนภาษาของผู้เรียน

จะเห็นได้ว่าปัจจัยภายในซึ่งได้แก่แรงจูงใจ ทัศนคติ ลักษณะนิสัย ความกังวลของผู้เรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นครูผู้สอนควรศึกษาปัจจัยต่างๆเหล่านี้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

1.1 แรงจูงใจ (动机 dongji)

แรงจูงใจคือ สิ่งกระตุ้นหรือผลักดันมาจากภายในตัวบุคคลหรือเป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก

Brown (อ้างถึงใน ดีเด่น เบ็ญฮวาน , 2556 , P. 12) [4] กล่าวว่าแรงจูงใจที่ดีในการเรียนภาษานั้นสามารถทดแทนความถนัดทางภาษาที่ผู้เรียนมีน้อยได้

แรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาที่สอง Vaezai , Reimann (อ้างถึงใน ดีเด่น เบ็ญฮวาน , 2556 , P. 12) [4] ได้กล่าวไว้ว่าแรงจูงใจเป็นกุญแจสำคัญในการเพิ่มความสำเร็จในการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ เนื่องจากมีอิทธิพลต่อการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาการเรียนภาษาให้บรรลุผลสำเร็จ

Masgoret , Gardner (อ้างถึงใน ดีเด่น เบ็ญฮวาน , 2556 , P. 12) [4] ได้อธิบายว่าแรงจูงใจที่ดีช่วยผลักดันผู้เรียนให้มีความพยายามหรือความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาที่สอง ผู้เรียนจะเรียนภาษาอย่างตั้งใจและมีเป้าหมาย อีกทั้งแรงจูงใจในตัวผู้เรียนจะเป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนแสวงหากลยุทธ์ที่เหมาะสมในการเรียนภาษา ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจต่อการเรียนในระดับต่ำ

Gardner , Lambert (อ้างถึงใน ดีเด่น เบ็ญฮวาน , 2556 , P. 14) [4] ได้กล่าวว่าผู้เรียนที่มีการปรับแรงจูงใจของตนเองในเชิงบูรณาการต่อการเรียนภาษาจะประสบความสำเร็จมากกว่าผู้เรียนที่ปรับแรงจูงใจของตนเพียงเพื่อประโยชน์ในการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในด้านต่างๆ

สรุปได้ว่าแรงจูงใจเป็นการผสมผสานระหว่างความพยายามกับความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ อีกทั้งแรงจูงใจเป็นกุญแจสำคัญในการเพิ่มความสำเร็จในการเรียนภาษาที่ 2 หรือภาษาต่างประเทศ

หากผู้เรียนมีแรงจูงใจที่ดีในการเรียนภาษาที่ 2 ก็จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความทะเยอทะยาน ใฝ่รู้ จนประสบความสำเร็จในการเรียน จากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนของผู้เขียนพบว่า การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาบรรยายให้นักศึกษาได้ทราบและเล็งเห็นความสำคัญของภาษาจีนที่มีต่อการทำงานในอนาคต รวมทั้งสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนโดยสนับสนุนให้ผู้เรียนสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK) จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

1.2 เจตคติ (态度 taidu)

เจตคตินั้นเป็นหนึ่งในปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนภาษาของผู้เรียน หากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีและเต็มใจที่จะเรียนภาษานั้นๆ แล้ว ผู้เรียนก็จะมีประสิทธิภาพหรือรสนิยมในการเรียนรู้ ผลการเรียนก็จะดีตาม

Bernt , Bugbee (อ้างถึงใน Xiao Xiqiang, Zhou Wenhua , 2012 , P. 74) [3] กล่าวว่าอายุของผู้เรียนมีผลต่อเจตคติ หากผู้เรียนอยู่ในวัยเด็กความสามารถในการเรียนรู้จะเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน แต่ถ้าหากผู้เรียนนั้นอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ทัศนคติและแรงจูงใจของผู้เรียนจะมีผลอย่างมากต่อประสิทธิภาพของผู้เรียน

Gardner , Littlewood (อ้างถึงใน ดีเด่น เบ็ญญาวัน , 2556 , P. 10) [4] ได้ให้ความเห็นว่า ความสำเร็จของผู้เรียนภาษาที่สอง นั้นไม่ได้เป็นผลมาจากความถนัดทางภาษาหรือความเฉลียวฉลาดเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อเจ้าของภาษานั้นๆ ด้วย

จากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับผู้เรียนชาวไทยของผู้เขียนพบว่า ผู้เรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อประเทศจีน ภาษาจีนและวัฒนธรรมจีนจะมีความสุขและความพยายามในการเรียนรู้มากกว่าผู้เรียนที่มีทัศนคติต่อภาษาจีนในเชิงลบ

1.3 ลักษณะนิสัย (性格 xingge)

Strong (อ้างถึงใน Xiao Xiqiang, Zhou Wenhua , 2012 , P. 74) [3] ผู้เรียนที่อยู่ในวัยเด็ก หากมีบุคลิกลักษณะร่าเริง มีมนุษยสัมพันธ์ ช่างพูด ก็จะเรียนรู้ภาษาได้เร็วกว่าเด็กที่มีลักษณะนิสัยแบบเงิบ ไม่ช่างเจรจา นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เรียนที่มีลักษณะนิสัยแบบบุคลิกลักษณะร่าเริง มีมนุษยสัมพันธ์ดี ช่างพูด จะซึมซับภาษาตามธรรมชาติได้ดีกว่า แต่ผู้เรียนที่มีลักษณะ

นิสัยแบบบุคลิกลักษณะเงิบ ไม่ช่างเจรจา จะเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนได้ดีกว่า

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนควรคำนึงถึงลักษณะนิสัยของผู้เรียนและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งสองลักษณะ รวมทั้งแนะนำแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน และสร้างนิสัยให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.4 ความกังวล (焦虑 jiaolv)

นักวิชาการให้คำจำกัดความวิตกกังวลไว้ดังนี้

เจนจิรา (อ้างถึงใน เจนจิรา ชัยปาน ทรายขวัญ พรหมแก้ว สิทธิศรีนาค , 2556 , P. 5) [5] กล่าวว่า ความวิตกกังวล หมายถึงสภาพอารมณ์ตึงเครียดไม่มีความสุข วันวันไหวต่อเหตุการณ์ต่างๆ

Horwitz (อ้างถึงใน Xiao Xiqiang, Zhou Wenhua , 2012 , P. 76) [3] กล่าวว่าความกังวลหากมีไม่มาก หรือได้ทำรับมือบหมายให้เรียนในสิ่งที่ค่อนข้างง่าย ความกังวลจะมีส่วนช่วยผลักดันให้ผู้เรียนนั้นประสบความสำเร็จในการเรียน แต่ถ้าหากความกังวลนั้นมีมากเกินไปหรือได้รับบหมายให้เรียนในสิ่งที่ยากขึ้น ความกังวลก็จะส่งผลในทางลบ

Ford (อ้างถึงใน Xiao Xiqiang , Zhou Wenhua , 2012 , P. 76) [3] กล่าวว่าความกังวลส่งผลให้ผู้เรียนภาษาที่มีความมั่นใจในตนเองและมีความสามารถในการเรียนภาษาเพิ่มขึ้น

Arnold (อ้างถึงใน Xiao Xiqiang , Zhou Wenhua , 2012 , P. 75) [3] กล่าวว่าหากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนสร้างความกังวลให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียด จะส่งผลให้ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาและการแสดงออกของผู้เรียนลดลง ความกังวลและความเครียดที่มากเกินไปจะบั่นทอนความสามารถในการจำและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

สรุปได้ว่าความกังวลที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไปล้วนส่งผลด้านลบต่อประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ตึงเครียดเกินไป เนื่องจากจะทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนลดลงและบั่นทอนความสามารถในการจำและการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

2. ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียน (外部因素对学习者听说能力的影响 waibu yinsu dui xuexizhe tingshuo nengli de yingxiang)

วัตถุประสงค์ในการเรียนภาษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสังคมของภาษาที่สอง และเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้ รวมทั้งมีระบบความคิดเกี่ยวกับสังคมด้วย การรับวัฒนธรรมของภาษาที่สอง มีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางภาษาของผู้เรียน (Sheng Yan , 1989 , P. 83) [6] กล่าวว่าสภาพแวดล้อมทางภาษามี 3 แบบ ดังนี้

1. ผู้เรียนเรียนภาษาที่สองในประเทศเจ้าของภาษา
2. ผู้เรียนเรียนภาษาที่สองในประเทศของตนเอง
3. ผู้เรียนเรียนภาษาที่สองในประเทศที่คนส่วนใหญ่ใช้ภาษานั้นๆแต่ไม่ใช่ประเทศเจ้าของภาษา

สภาพแวดล้อมทางภาษาแบ่งออกเป็น สภาพแวดล้อมที่รับรู้ได้จากประสาทสัมผัสทางตา ได้แก่ หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ โฆษณา สื่อในคอมพิวเตอร์และสภาพแวดล้อมที่รับรู้ได้จากประสาทสัมผัสทางหู ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์

จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ผู้เรียนย่อมรับและคุ้นเคยกับวัฒนธรรมของภาษานั้นๆต่างกัน เมื่อผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศ สิ่งที่น่าสงสัยไม่ได้คือ ปัญหาด้านวัฒนธรรมที่สะท้อนออกมาในรูปของคำศัพท์ รูปประโยคและไวยากรณ์

ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ภาษาจีนจากสถานการณ์จริง เช่น การเรียนรู้ผ่านเพลงจีน เรียนรู้ผ่านภาพยนตร์ ละคร หรือโฆษณา เพื่อให้ผู้เรียนได้ซึมซับวัฒนธรรมโดยตรงจากเจ้าของภาษา รวมทั้งผู้สอนสามารถจัดบรรยายวัฒนธรรมเสริมให้กับผู้เรียน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมทางภาษาที่ดีให้กับผู้เรียนและให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างไม่เคอะเขิน

2.1 สภาพแวดล้อมทางสังคม (社会环境 shehui huanjing)

สภาพแวดล้อมทางสังคมถือเป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นภาษาแม่หรือภาษาที่สอง เพราะสภาพแวดล้อมทางภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษานั้นๆได้อย่างเป็นธรรมชาติและง่ายขึ้น (Liu Xun , 2012 , P. 227) [1] ดังนั้น

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ สำหรับชาวไทย ครูผู้สอนควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางภาษาโดยแนะนำให้ผู้เรียนดูภาพยนตร์จีน รายการโทรทัศน์จีน ฟังเพลงจีน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมทางภาษาให้กับผู้เรียน รวมทั้งจัดค่ายภาษาจีน และแนะนำชาวจีนให้ผู้เรียนได้รู้จักและใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารกับชาวจีน เนื่องจากหากผู้เรียนไม่มีสภาพแวดล้อมทางภาษาก็ยากที่จะเรียนรู้ภาษานั้นๆได้อย่างลึกซึ้งและเป็นธรรมชาติ

2.2 สภาพแวดล้อมทางภาษาและวัฒนธรรม (人文环境 renwen huanjing)

แบ่งออกเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ สภาพแวดล้อมทางภาษาและวัฒนธรรม (Liu Xun , 2012 , P. 227) [1] นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของภาษาที่สอง ได้อย่างเป็นธรรมชาติแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์จริง

ดังนั้นหากผู้เรียนเรียนภาษาจีนให้ประเทศไทย ผู้สอนควรจัดค่ายภาษาจีน กิจกรรมหรือให้ผู้เรียนได้มีโอกาสไปทัศนศึกษาที่ประเทศจีน นอกจากนี้ผู้สอนอาจจะสร้างสภาพแวดล้อมทางภาษาให้กับผู้เรียน เช่น จัดค่ายโดยสร้างสภาพแวดล้อมทุกอย่างให้เป็นภาษาจีน ห้ามผู้เรียนพูดภาษาไทย หรือจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาจีน

2.3 สภาพแวดล้อมในชั้นเรียน (课堂环境 ketang huanjing)

องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ประกอบด้วย ผู้สอน ผู้เรียน และแบบเรียน สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนก็สำคัญไม่แพ้ไปกว่าสภาพแวดล้อมทางสังคม (Liu Xun , 2012 , P. 229) [1] ผู้สอนควรให้ความสำคัญในการใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมทางภาษาให้กับผู้เรียนโดยใช้ระยะเวลาในห้องเรียนฝึกใช้ภาษาของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดวิธีการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียน เรียนภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติได้แก่

2.3.1 วิธีตรง (直接法 zhijiefa)

วิธีตรง (直接法 zhijie fa) หมายถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาเป้าหมายในการจัดการเรียน

การสอนโดยตรง ไม่ผ่านการแปลจากภาษาแม่ เน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด ผู้ที่สนับสนุนแนวคิดนี้ได้แก่ M.D.Berlitz และ B.Eggert (Sheng Yan , 1989 , P. 142) [6] กล่าวว่าลักษณะเด่นของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีตรง (直接法 zhijie fa) ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์โดยการเชื่อมโยงความหมายหรือสิ่งของนั้นๆกับคำศัพท์โดยไม่ผ่านการแปลความหมายเป็นภาษาแม่ ซึ่งวิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้และใช้ระบบความคิดเป็นภาษาเป้าหมายได้โดยตรง

2. การจัดการเรียนการสอนควรเริ่มจากการเรียนรูปประโยค การเรียนรูปประโยคจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนคำศัพท์ การออกเสียงและไวยากรณ์ผ่านรูปประโยคไปพร้อมๆกัน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาได้เร็วขึ้น

3. เน้นการเลียนแบบ การเลียนแบบรูปประโยคต่างๆเป็นประจําจะช่วยให้ผู้เรียนคุ้นชินกับภาษาเร็วขึ้นและดึงมาใช้ในการสื่อสารได้ง่ายขึ้น

2.3.2 วิธีการสอนแบบฟัง-พูด (听说法 tingshuo fa)

(Sheng Yan , 1989 , P. 147) [6] กล่าวว่าลักษณะเด่นของวิธีการสอนแบบฟัง-พูด (听说法 tingshuo fa) คือ

1. ใช้วิธีเลียนแบบ ทำซ้ำ และจดจำเพื่อพัฒนาความคุ้นชินทางภาษา

2. ฝึกทักษะการใช้ภาษาจากรูปประโยค โดยการเข้าไปซ้ำมาจนสามารถนำรูปประโยคนั้นมาใช้ในการสื่อสารได้

3. เรียนรู้และฝึกทักษะทางภาษาโดยใช้เทป ซีดี และห้องปฏิบัติการทางภาษา

2.3.3 วิธีการสอนผ่านสื่อโสตทัศน (视听法 shiting fa)

(Sheng Yan , 1989 , P. 153) [6] กล่าวว่าวิธีการสอนผ่านสื่อโสตทัศน (视听法 shiting fa) แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ชั้นที่ 1 คือภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ชั้นที่ 2 คือภาษาที่ไม่ใช้ภาษาเฉพาะเป็นภาษาทั่วไป ชั้นที่ 3 คือภาษาเฉพาะทาง วิธีการสอนผ่านสื่อโสตทัศน

(视听法 Shiting fa) มีลักษณะพิเศษดังนี้

1. ใช้ภาพยนตร์ เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาพร้อมกับสิ่งแวดล้อมทางภาษาและบทสนทนาที่น่าสนใจ

2. หลังจากนั้นเรียนรู้คำศัพท์และไวยากรณ์จากสิ่งที่ได้ดู

2.4 การรับภาษา (语言输入 yuyan shuru)

Sun Dejin , Wang tianmiao (อ้างถึงในXiao Xiqiang , Zhou Wenhua , 2012 , P. 227) [3] กล่าวว่าภาษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญสองประการ ประการแรกคือเป็นภาษาที่ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอน ประการที่ 2 คือเป็นภาษาที่เป้าหมายที่ต้องการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับภาษาที่ต้องการเรียนนั้นโดยตรงไม่ต้องผ่านการแปลจากภาษาแม่

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังพูดของผู้เรียน ผู้เรียนควรมีโอกาสได้เรียนกับชาวจีนและใช้ภาษาจีนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับและเรียนรู้ภาษานั้นๆโดยตรง เนื่องจากการเรียนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวอาจมีข้อจำกัดด้านเวลาดังนั้นควรจัดกิจกรรมบรรยายเพิ่มเพื่อสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลภาษาจีนมากยิ่งขึ้น

ทฤษฎีสมมุติฐานเรื่องปัจจัยนำเข้า (输入假说 shuru jiashuo) ของ Krashen (อ้างถึงในXiao Xiqiang , Zhou Wenhua , 2012 , P. 227) [3] กล่าวว่ากระบวนการรับภาษากับการจัดการเรียนการสอนทักษะการฟัง พูดนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก เขาสนับสนุนแนวคิดที่ว่าภาษาพูดเป็นขั้นตอนที่ดีที่สุดของกระบวนการรับภาษา ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อกระบวนการรับภาษา ก็คือภาษาที่ผู้สอนใช้ในการสอนหากใช้ภาษาเป้าหมายที่ผู้เรียนต้องการเรียนจะส่งผลดีที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็เป็นสิ่งที่ทำลายครูผู้สอนเช่นเดียวกัน

Wang Xiangyun (อ้างถึงในXiao Xiqiang , Zhou Wenhua , 2012 , P. 228) [3] กล่าวว่าวิธีการท่องบทเรียนเป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนชาวจีนที่เรียนภาษาอังกฤษเรียนรู้คำศัพท์ ไวยากรณ์และรูปประโยคอย่างเป็นธรรมชาติและ ช่วยพัฒนาความเคยชินทางภาษาให้กับผู้เรียนและลดปัญหาที่เกิดจากการถ่ายโอนทางภาษาเชิงลบ (母语的负迁移 muyu de fuqianyi)

3. ปัจจัยด้านความรู้ทางภาษาที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียน (语言知识对学习者听说能力的影响 yuyan zhishi dui xuexizhe tingshuo nengli de yingxiang)

3.1 ปัจจัยด้านเสียง (音素 yinsu)

หน่วยเสียง เป็นเสียงสำคัญในภาษาที่ทำให้คำแต่ละคำมีความหมายต่างกัน หน่วยเสียงพื้นฐานในภาษาไทยกับภาษาจีนมีลักษณะเหมือนกันคือ ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์

1. หน่วยเสียงพยัญชนะ ในภาษาไทยมีรูปพยัญชนะหรือตัวอักษรไทย 44 ตัว หน่วยเสียงพยัญชนะต้นใช้สัทอักษร 1 แทนเสียง 21 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะจีนจะมี 23 หน่วยเสียง โดยหน่วยเสียงหลาย

หน่วยเสียง มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับภาษาไทยจนสามารถเทียบเคียงได้ และมีพยัญชนะบางหน่วยเสียงที่ไม่มีในภาษาไทย ได้แก่ j q x z s c s zh sh ch r ทำให้ผู้เรียนชาวไทยไม่สามารถแยกเสียงหรือออกเสียงได้อย่างชัดเจน

2. หน่วยเสียงสระ สระไทยมี 32 รูป 28 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง สระประสม 3 หน่วยเสียง และสระเกิน 7 หน่วยเสียง ส่วนหน่วยเสียงสระจีนมี 36 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระเดี่ยว 7 หน่วยเสียง สระประสมมี 13 หน่วยเสียง และสระพิเศษ 16 หน่วยเสียง และในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่ 2 ปัญหาที่พบกับผู้เรียนชาวไทยมากที่สุดคือการออกเสียงสระ ü เนื่องจากสระตัวนี้ไม่มีในภาษาไทย
3. วรรณยุกต์ ไทยมี 4 รูป 5 หน่วยเสียง ได้แก่ เสียงสามัญ ระดับเสียง 332 เสียงเอกระดับเสียง 211 เสียงโทระดับเสียง 51 เสียงตรีระดับเสียง 453 และเสียงจัตวาระดับเสียง 215 ส่วนภาษาจีนจะมี 4 หน่วยเสียง ได้แก่ เสียงหนึ่งระดับเสียง 55 เสียงสองระดับเสียง 35 เสียงสามระดับเสียง 214 และเสียงสี่ 51

จะเห็นได้ว่าวรรณยุกต์ในภาษาไทยและภาษาจีนมีทั้งส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน ส่วนที่เหมือนกันคือทั้งภาษาไทยและภาษาจีนต่างเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ทั้งคู่ แต่ต่างกันที่ระดับเสียง

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ผู้สอนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนเหล่านี้

ขั้นตอนการรับรู้ (感知阶段 ganzhi jieduan) ผู้สอนจะต้องชี้ให้ผู้เรียนเห็นและสัมผัสถึงความแตกต่างของการออกเสียงวรรณยุกต์ไทยและจีนรวมทั้งชี้ให้ผู้เรียนตระถึงความสำคัญของการออกเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้องผ่านการฟังและการพูดเลียนแบบเข้าไปเข้ามาโดยเฉพาเสียงที่คนไทยมักออกเสียงผิดหรือออกเสียงได้ไม่ถูกต้อง

(Zhao Jinming , Mao Yue, 2010 , P. 10) [7] กล่าวว่าเสียงที่ชาวไทยมักออกเสียงผิดได้แก่ เสียงสระ ü หรือพยัญชนะบางตัวเช่น j q x z s c s zh sh ch r ผิดเข้าไปข้ามจนกระทั่งความรู้ที่ได้เรียนไปทั้งหมดถูกจดจำและบันทึกไว้ในสมองของผู้เรียน ผู้สอนอาจจะใช้วิธีต่างๆดังนี้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น 1. การแสดงให้ผู้เรียนเห็นภาพ อาทิ การเป่ากระดาษ 2. แบบฝึกหัด 3. ใช้วิธีการเล่นเกม

ขั้นตอนการทำความเข้าใจ (理解阶段 lijie jieduan) เป็นขั้นที่ผู้สอนจะต้องอธิบายถึงทฤษฎีต่างๆที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการและแหล่งที่มาของเสียงนั้นๆ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะเสียงต่างๆได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้สอนอาจจะใช้วิธีต่างๆดังนี้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การใช้รูปภาพ แสดงให้ผู้เรียนเห็นถึงตำแหน่งของเสียงพยัญชนะและสระในการออกเสียงภาษาจีน รวมทั้งรูปภาพระดับเสียงวรรณยุกต์หรือตารางการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับเสียงวรรณยุกต์ไทย-จีน หรือใช้สัญลักษณ์มือประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจินตนาการภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการทบทวน (巩固阶段 gonggu jieduan) เป็นขั้นตอนที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้ที่ได้จากการจดจำ มาคิดวิเคราะห์และนำไปปฏิบัติจริง ครูผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหรือเล่นเกมเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ที่ได้เรียน มาคิดวิเคราะห์และเลือกคำตอบที่ถูกต้อง เช่น เกมเป่ายางวง เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบเสียงพ่นลม กับเสียงที่ไม่พ่นลม

ขั้นตอนการนำไปใช้ (运用阶段 yunyong jieduan) ขั้นตอนนี้ครูผู้สอนจะต้องจัดหาสิ่งแวดล้อมจริงหรือคล้ายของจริงให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ โดยอาจจะเรียนผ่านเพลง นิทาน หรือบทสนทนาจริง

3.2 ปัจจัยด้านคำศัพท์ (词汇组成的因素 cihui zucheng de yinsu)

สำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศนั้น คำศัพท์มีบทบาทสำคัญมากกับความสำเร็จในการสื่อสาร คำศัพท์ที่ใช้ในการสื่อสารส่วนใหญ่จะเป็นภาษาพูด ดังนั้นกระบวนการในการพัฒนาคลังคำศัพท์ของผู้เรียนนั้นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ผู้เรียนจะต้องสามารถจดจำคำศัพท์ที่เรียนไปให้อยู่ในความจำระยะยาวรวมทั้งสามารถต่อยอดคำศัพท์เหล่านั้นได้ด้วยตนเอง ซึ่งคำศัพท์ในภาษาจีนนั้นมี

ลักษณะเด่นที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำได้อย่างง่ายดายคือ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆดังนี้

ขั้นตอนการรับรู้ (感知阶段 ganzhi jieduan) ให้ผู้เรียนอ่านคำศัพท์และจดจำเสียงอ่านและความหมายของคำศัพท์เหล่านั้นผ่านบัตรคำ ผู้สอนสามารถใช้วิธีดังนี้ในการจัดการเรียนการสอน เช่นวิธีตรง (直接法 zhijie fa) วิธีการสอนแบบฟัง-พูด (听说法 tingshuo fa) วิธีการสอนผ่านสื่อโสตทัศน์ (视听法 shiting fa)

ขั้นตอนการทำความเข้าใจ (理解阶段lijie jieduan) ผู้สอนอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประโยคและวิธีการใช้ให้ละเอียดและชัดเจนโดยใช้ วิธีแสดงให้เห็น

(扩展法 kuazhan fa) วิธีการจัดกลุ่ม (类聚法 julei fa) วิธีตรง

(直接法 zhijie fa) วิธีการสอนแบบฟัง-พูด (听说法 tingshuo fa) วิธีการสอนผ่านสื่อโสตทัศน์ (视听法 shiting fa)

ขั้นตอนการทบทวน (巩固阶段 gonggu jieduan) ผู้สอนควรใช้วิธีทบทวนคำศัพท์ผ่านบทเรียน โดยการนำบทสนทนาในบทเรียนมาทำเป็นแบบฝึกหัด โดยการตัดคำศัพท์บางคำออก แล้วให้ผู้เรียนเติมคำศัพท์ลงในช่องว่างเพื่อให้บทสนทนานั้นสมบูรณ์ หลังจากนั้นทบทวนอีกรอบโดยการตัดทั้งประโยค เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะที่มากขึ้น

ขั้นตอนการนำไปใช้ (运用阶段yunyong jieduan) หลังจากที่ผู้เรียนสามารถจำเสียง ความหมาย และตัวอย่างประโยคของคำศัพท์เหล่านั้นได้แล้ว ผู้สอนควรจัดกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนนำคำศัพท์ที่เคยเรียนแล้วมาแต่งประโยคและใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ใช้ในการเขียนไดอารี ใช้ในการสื่อสารกับเพื่อนผ่านโปรแกรม Chat ต่างๆ เป็นต้น

3.3 ปัจจัยด้านไวยากรณ์ (语法形成的因素 yuyan xingcheng de yinsu)

การเรียนรู้ไวยากรณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษานั้นๆได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นผู้สอนควรที่จะคิดวิเคราะห์ว่าไวยากรณ์ใดในภาษาจีนที่มีโครงสร้างทางภาษาคลายคลึงกับภาษาไทย เช่นเรื่องของการใช้คำกริยาซึ่งคำกริยาในภาษาจีนเป็นคำกริยาที่ไม่ต้องผัน

ตามประธาน และไม่มีการผันรูปกริยาเมื่อเหตุการณ์เกิดในอดีต ปัจจุบันหรืออนาคต ซึ่งเป็นสิ่งที่ง่ายต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทย ผู้สอนจึงไม่จำเป็นต้องเน้นย้ำมาก แต่ในทางกลับกันหากไวยากรณ์นั้นๆแตกต่างหรือไม่มีในภาษาไทยผู้สอนจะต้องเน้นย้ำให้ผู้เรียนเข้าใจ และใช้ได้อย่างถูกต้องเนื่องจากผู้เรียนอาจได้รับการถ่ายโอนทางภาษาเชิงลบ (母语的负迁移 muyu de fuqianyi) ในกรณีนี้จะพูดถึงหากผู้เรียนต้องเรียนไวยากรณ์ที่มีความแตกต่างหรือไม่มีในภาษาไทย ผ่านกระบวนการทั้ง 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการรับรู้ (感知阶段 ganzhi jieduan) ให้ผู้เรียนขีดเส้นประโยคที่มีไวยากรณ์ที่พบในบทสนทนา เพื่อเป็นการเน้นย้ำให้ผู้เรียนระวัง หรือสนใจ จากนั้นให้ผู้เรียนฟังเทปบทสนทนาและพูดตาม ซ้ำไปซ้ำมา จนคุ้นเคย

ขั้นตอนการเข้าใจ (理解阶段lijie jieduan) ครูผู้สอนอธิบายและให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความเข้าใจ ครูผู้สอนสามารถใช้รูปภาพ หรือสื่ออื่นๆประกอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการทบทวน (巩固阶段 gonggu jieduan) ทำการทบทวนโดยการให้ผู้เรียนนั่งจับกลุ่มเป็นวงกลม

3. บทสรุป

จะเห็นได้ว่าภาษาจีนมีบทบาทและความสำคัญต่อเวทีโลกและประเทศไทยมากยิ่งขึ้น แต่ทักษะการฟังและการพูดภาษาจีนของนักเรียนและนักศึกษาไทยยังอยู่ในระดับที่ต้องพัฒนา ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องหาวิธีที่จะต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้สอนจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ จะต้องมีความรู้และความเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาจีน ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยภายใน ได้แก่ แรงจูงใจ เจตคติ ลักษณะนิสัย และความกังวลปัจจัยภายนอก ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางสังคมและการรับภาษา และปัจจัยด้านความรู้ทางภาษา ได้แก่ ปัจจัยด้านเสียง ปัจจัยด้านคำศัพท์ และปัจจัยด้านไวยากรณ์

ดังจะเห็นได้ว่าบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาจีนนั้นขึ้นอยู่กับทั้งตัวผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งผู้สอนจะต้องใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของผู้เรียน อีกทั้งผู้เรียนเองจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของทักษะการฟังและการพูดภาษาจีนต่อประโยชน์ในการทำงานในอนาคต มีทัศนคติที่ดีต่อภาษาจีน ใฝ่รู้ และศึกษาด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

4.เอกสารอ้างอิง

- [1] Liu Xun. "Introduction to Teaching Chinese as Foreign Language," Beijing Language University Press, 2012.
- [2] Liu Xun. "Basic Theories of Teaching Chinese as Second Language", Beijing Language University Press, 2007.
- [3] Xiao Xiqiang and Zhou Wenhua. "Research Overview of Second-language Acquisition , Beijing World Book Press company , 2012.
- [4] ดีเด่น เบ็ญฮาวัน , "ทัศนคติและพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับต่ำ",วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2556.
- [5] เจนจิรา ชัยปาน ทรายขวัญ พรหมแก้ว สิริศรีนาถ, "ปัจจัยที่มีผลต่อความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 4", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, 2556.
- [6] Sheng Yan. "Principle of Language Teaching.", Office of Teaching Chinese as Foreign Languages Board Ministry of Education , 1989 .
- [7] Zhao Jinming and, "Key Element of Teaching Chinese as Second Language ", Beijing University Press, 2010.

